CUSSEGL GROND

Sessiun d'october 2025 2025-136

Incumbensa Gredig concernent il transferiment dals custs dal traffic public sin las vischnancas

Grazia al traffic public è il chantun Grischun quai ch'el è: in chantun attractiv per persunas indigenas e per giasts, che porscha ina buna qualitad da viver, malgrà grondas distanzas cun valladas extendidas. Correspundentamain è in bun traffic public impurtant per il chantun Grischun. Per quest motiv ha il Cussegl grond acceptà l'onn 2022 unanimamain la revisiun da la Lescha davart il traffic public (LTrP). En la communicaziun da la Regenza a las medias concernent l'entrada en vigur da la revisiun da la LTrP è tala vegnida designada sco «fundament per l'ulteriura extensiun da la purschida en il chantun Grischun».
Cuntrari a las aspectativas ch'eran vegnidas svegliadas a chaschun da l'entrada en vigur da la LTrP, èn actualmain numerusas vischnancas confruntadas cun il transferiment dals custs per lingias da bus existentas, dal chantun sin las vischnancas. Sche las vischnancas na finanzieschan en il futur betg sezzas las prestaziuns ch'il chantun furniva fin ussa, vegn la purschida dal traffic public reducida ad in minimum u suspendida sin questas lingias. E quai cunzunt er tar purschidas che cursavan gia avant l'entrada en vigur da la revisiun da la LTrP. Quai cuntrafa cleramain a las explicaziuns da la Regenza en la missiva ed en la communicaziun a las medias concernent l'extensiun da la purschida dal traffic public.
En la missiva tar la LTrP èsi vegnì menziunà explicitamain, ch'il stadi actual da la purschida dad ozendi possia vegnir mantegnì (p. 139). Plinavant èsi vegnì explitgà, che las consequenzas concretas per las singulas lingias, particularmain las midadas dal dumber da pèrs da curs, possian vegnir presumadas pir, cura ch'il concept chantunal dal traffic public vegn elavurà. Quest concept exista actualmain mo sco sboz ed ils resultats da la consultaziun n'èn anc betg vegnids communitgads. Ultra da quai vegni menziunà explicitamain en la missiva, ch'i duaja – sin basa da la nova regulaziun – vegnir evità da reducir ils pèrs da curs, quai per mantegnair il stadi actual (p. 140). Sin la pagina 184 da la missiva èn plinavant vegnidas stimadas las grevezzas supplementaras per tut las vischnancas sin 0,75 milliuns francs. Oz fan sulettamain las vischnancas da Vaz Sut, Trimmis e Cuira quint cun custs supplementars da pli che in milliun francs per onn per mantegnair la purschida existenta d'ina unica lingia da bus! Tenor il concept chantunal dal traffic public (sboz) vegnan ultra da quai adossads custs da fin 15 milliuns francs da nov a las vischnancas. Quests custs duain servir a mantegnair il stadi actual ed ad extender il traffic public.
La realisaziun actuala da la LTrP en l'Ordinaziun davart il traffic public (OTrP) sco er la pratica da fin ussa procuran per in spustament massiv da las grevezzas sin las vischnancas grischunas. Sin basa da la OTrP vegn stritgada la finanziaziun da purschidas che n'èn mai vegnidas tematisadas en il Cussegl grond durant la discussiun davart la lescha. Exceptadas da questa consideraziun èn las purschidas che han pers la renconuschientscha sco traffic regiunal da persunas.

Perquai incumbenseschan las sutsegnadras ed ils sutsegnaders la Regenza d'adattar la pratica executiva, l'ordinaziun u la lescha en quel senn, che la purschida dal traffic regiunal ch'existiva avant l'entrada en vigur da la LTrP, vegnia finanziada vinavant en in rom cumparegliabel tras il chantun – senza spustar las grevezzas sin las vischnancas. Al Cussegl grond stoi en mintga cas vegnir rapportà davart las mesiras prendidas.

Cuira, ils 22 d'october 2025

Gredig, Stocker, Kohler, Adank, Altmann, Atanes, Bachmann, Baselgia, Bavier, Beeli, Berther, Berweger, Biert, Binkert, Bisculm Jörg, Bluvol, Brunold, Bundi, Caduff, Cahenzli-Philipp, Caluori, Candrian (Flem Vitg), Candrian (Glion), Casale, Caviezel, Censi, Cola, Collenberg, Crameri, Danuser (Cuira), Das, Degiacomi, Della Cà, Dürler, Epp, Furger, Gansner, Gartmann-Albin, Hartmann, Hassler, Heim, Hoch, Holzinger-Loretz, Horrer, Jochum, Kaiser, Kappeler, Koch, Kocher, Kreiliger, Laim, Lamprecht, Lehner, Loepfe, Loi, Luzio, Mächler, Maissen, Mani, Mazzetta, Morf, Müller, Natter, Nicolay, Oesch, Pfäffli, Preisig, Rageth, Righetti, Rodigari, Rusch Nigg, Rutishauser, Said Bucher, Saratz Cazin, Schläpfer, Schneider, Sgier, Spagnolatti, Stiffler, Thür-Suter, von Ballmoos, von Tscharner, Wieland, Zanetti (Sent), Zanetti Livio (Landquart), Zanetti Marion (Landquart), Zaugg-Ettlin, Zindel